

В. В. Драгунова,
магістрант ННІ педагогіки
(Магістратура 8.18010020 "Управління
навчальним закладом "Житомирського державного
університету імені Івана Франка, м. Житомир)
e-mail: dragunowa.v@yandex.ru

Модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту

У статті розкрито модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту; відображено бачення складових моделі управління установою освіти на основі застосування сучасних принципів та інновацій для перспективного розвитку відділу освіти регіону та забезпечення освітньої установи висококваліфікованими кадрами.

Проблема постановки. Актуальність теми зумовлена високими темпами розвитку науки та інтенсивним впровадженням інновацій в управлінський процес.

Реалізація інноваційної політики України в галузі освіти можлива за умов взаємодії інноваційних процесів з національними традиціями освіти і світовими освітніми тенденціями та необхідністю розробки моделі управління районним відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту.

Такий підхід вимагає наукового бачення процесів моделювання управління відділом освіти з використанням інноваційного менеджменту, сучасних принципів, методів та функцій управління, а також пошуку ефективних засобів та методик управління для поєднання з практичною діяльністю відділів освіти.

Мета статті: розглянути та обґрунтувати модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту; розкрити суть принципу інноваційності в управлінні відділом освіти у контексті обґрунтування представленої моделі, розробка та реалізація якої сприятиме розвитку відділу освіти і зростанню рівня підготовки кваліфікованих працівників.

Завдання дослідження: науково обґрунтувати модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту; розглянути складові моделі, як сукупність знань та вмінь керівника відділу освіти з питань управління інноваційною діяльністю відділу освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття моделі було розглянуто, як зарубіжними так і вітчизняними вченими.

Досліджуючи моделі, В. Штофф стверджує, що модель – це уявна або матеріальна система, яка відображає або відтворює об'єкт дослідження і здатна замінити його таким чином, що її вивчення дає нам нову інформацію про об'єкт [1, с.86].

Під моделлю, В.Шейко розуміє уявну або матеріальну систему, яка відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, може змінити його так, що її вивчення дає нову інформацію про цей об'єкт2, с. 62].

Б. Глинский, Б.Грязнов зазначають, що модель будь -якої організаційної системи, у тому числі і освітньої, потребує визначення [3]:

- складу учасників (тобто елементів системи освіти);
- структури зв'язків між учасниками (сукупності інформаційних, керуючих, технологічних та інших зв'язків);
- кількості допустимих стратегій і цільових функцій учасників, що відображають їх переваги та інтереси;
- інформованості - тієї інформації, якою володіють учасники на момент прийняття рішень про обраних стратегіях;
- порядку функціонування: послідовності отримання інформації і вибору стратегії учасниками системи.

І. Новик стверджує, що «пізнати об'єкт – означає змодельовати його». Більш продуктивним у плані практичного використання, виокремлює науковець, є визначення моделі запропоноване М. І. Кондаковим. На його думку, модель – це штучно створений об'єкт у вигляді схеми, креслення [3].

Як стверджує В. Пікельна, характеризує моделювання, як «бажання людей замінити складність навколишнього світу спрощеною і зрозумілою картиною». Нею була розроблена теорія і методика моделювання управлінської діяльності. В. Пікельна доводить, що моделювання може виступати як:

- метод наукового дослідження;
- основа розробки нової теорії;
- механізм визначення перспективи розвитку[4].

І. Довбиш вважає, що «моделювання педагогічних процесів та явищ необхідний елемент пізнання та управління ними. Воно дає можливість виразити загальний аспект пізнавального процесу, перевести його в теоретичну площину, краще зрозуміти структуру і механізми досліджуваної системи»[5,с.69-75].

Поняття «модель» у перекладі з латинської мови означає міру, зразок, примірник чого-небудь [6].

Модель має декілька застосувань, вона дозволяє: чітко визначити компоненти, які утворюють систему; схематично розглядати зв'язки між компонентами, порівнювати зв'язки в середині моделі; генерувати ідеї, ставити питання щодо об'єкта дослідження[7].

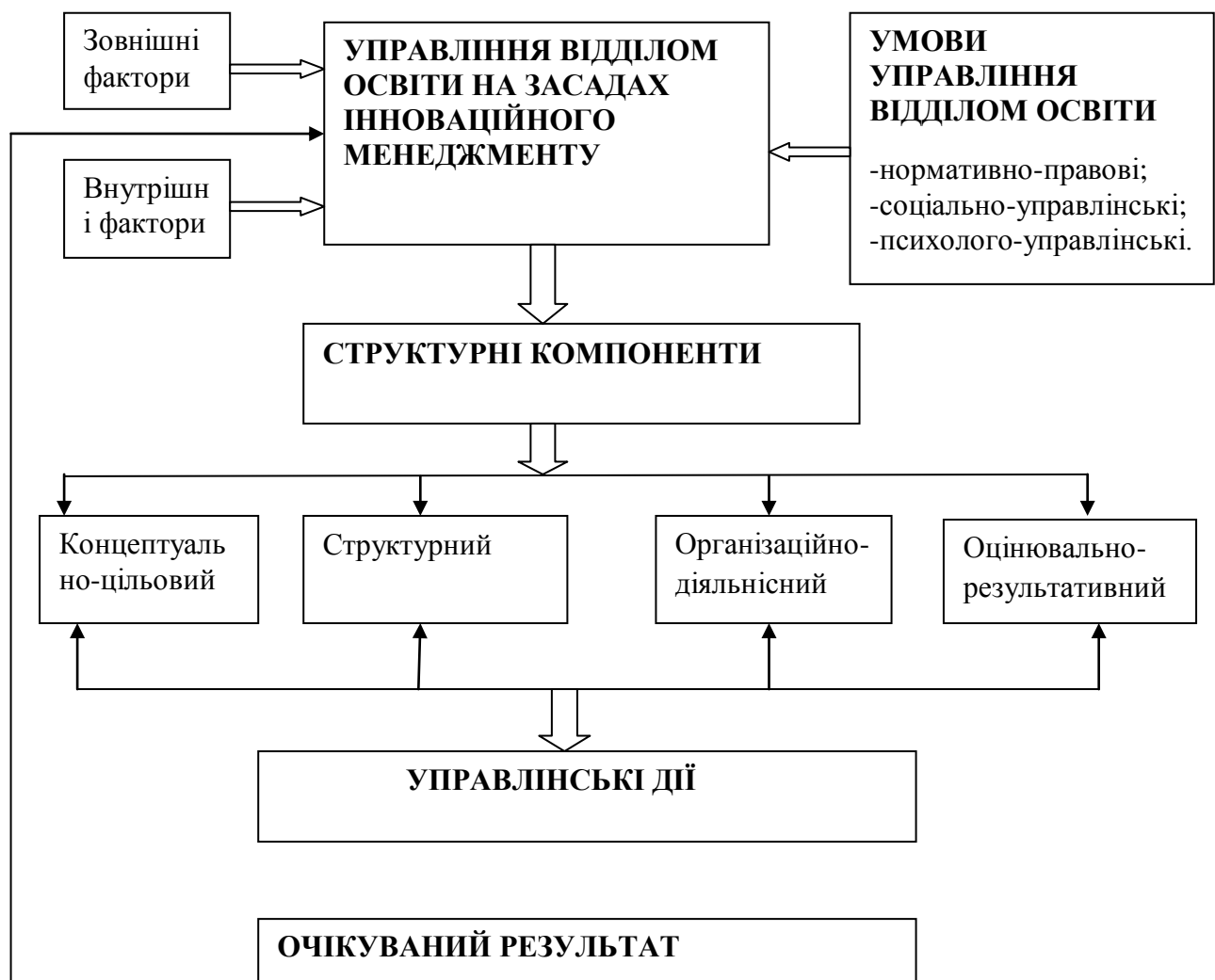
Здійснивши теоретичний аналіз сучасних підходів до управління відділом освіти нами розроблена модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту, що включає в себе такі компоненти: сукупність знань наукових основ управління і менеджменту освітніх інновацій; умінь та навичок здійснювати ефективне управління відділом освіти; мотивацію управлінської діяльності; особистісні та професійні якості керівника відділу освіти.

Дана модель передбачає реалізацію загальної прогностичної мети та включає такі структурні компоненти: концептуально-цільовий, структурний, організаційно-діяльнісний, оцінювально-результативний(див.рис.1).

Концептуально-цільовий компонент є основним. Він тісно пов'язаний з іншими компонентами моделі, детермінує їх структуру і зміст. Визначає цілі, завдання, мету та умови управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту.

Структурний компонент включає інноваційні методи управління та функціональні служби (підрозділи). Виконує основні управлінські функції, до яких віднесено: планування, організація управлінської діяльності та розвиток об'єктів управління, контроль за управлінськими процесами, а також навчання колективу та підтримку інноваційної ініціативи.

До складу організаційно-діяльнісного компоненту входять такі умови реалізації: здійснення особистісно-орієнтованої системи безперервної освіти працівників, що дозволяє вирішувати проблему кадрового забезпечення інновацій в умовах дефіциту кваліфікованих фахівців; управлінську підтримку освітніх ініціатив, що дозволяє вирішувати проблему кадрового забезпечення інновацій в умовах дефіциту кваліфікованих фахівців; управлінську підтримку освітніх ініціатив, яка сприяє активізації інноваційної діяльності; створення гнучкої системи організаційно-процедурних механізмів висунення, експертизи і реалізації інноваційних ідей з урахуванням специфіки відділу освіти; інтеграцію інноваційних можливостей суб'єктів освітнього середовища, спрямовану на максимальне використання в інноваційному процесі ресурсів відділу освіти; формування суб'єкта управлінського процесу, що забезпечує функціонування структури управління відділу освіти з урахуванням інноваційного менеджменту.

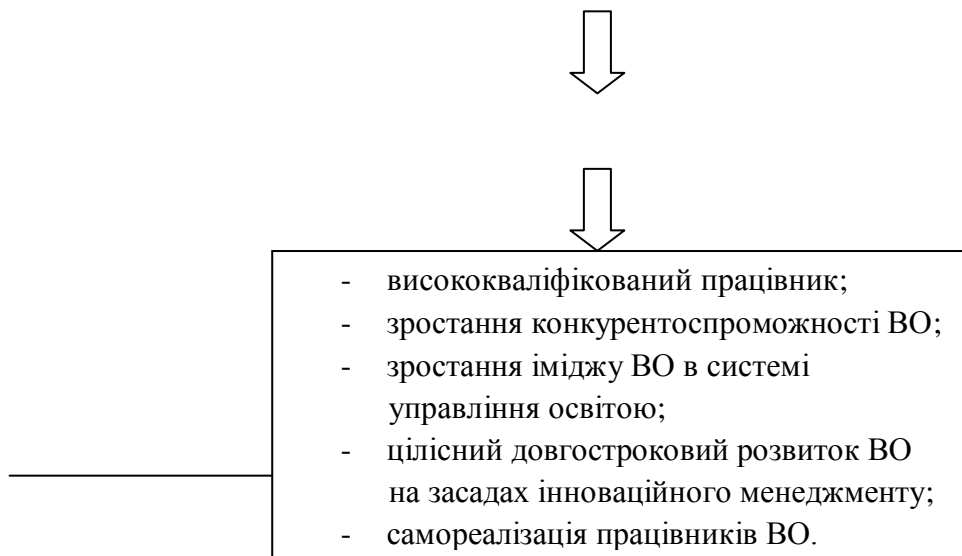

Рис. 1. Модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту.

Оцінювально-результативний компонент передбачає виконання функції контролю. Головними завданнями функції контролю є: збір і систематизація інформації про стан інноваційної діяльності та їх результати; оцінка стану управлінських процесів, педагогічної діяльності і отриманих результатів; аналіз причин і факторів, що впливають на результативність управлінських процесів; підготовка і реалізація управлінських рішень, спрямованих на досягнення мети.

Запропонована модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту передбачає:

- управління відділом освіти, щодо організації управлінського та навчально-виховного процесів;
- управління відділом освіти, щодо контролю управлінського та навчально-виховного процесів;
- управління відділом освіти, щодо делегування повноважень;
- управління відділом освіти, щодо планування управлінського та навчально-виховного процесів;

При розробці моделі, ми врахували, що реалізація моделі буде спрямована на створення гнучкої, динамічної, демократичної системи управління відділом освіти, яка використовує:

- варіативні управлінські рішення;
- прогнозує кінцеві результати діяльності;
- включає економічні механізми діяльності;
- забезпечує оптимальне поєднання адміністративного, колективного управління й самоврядування[8;9;10].

Висновок. Таким чином, модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту включає в себе: сукупність знань наукового управління і менеджменту, в тому числі менеджменту освітніх інновацій; умінь і навичок здійснювати ефективне управління відділом освіти;

мотивацію управлінської діяльності та особистісні професійні якості безпосередньо керівника.

Модель управління відділом освіти на засадах інноваційного менеджменту передбачає створення системи, орієнтованої безпосередньо на управління, розвиток відділу освіти і включає зміст, структуру, форми, методи, функції та сучасні технології управління.

Дане питання не вичерпує себе, та вимагає подальшого вивчення та практичного використання в управлінні відділом освіти.

Список використаної літератури

1. Васильченко Л. В. Формування управлінської культури керівника школи в системі післядипломної педагогічної освіти : дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Л. В. Васильченко. – З. : ЗОППО, 2006.
2. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. - К. : Знання-прес, 2003. – 295 с.
3. Єльнікова Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління / Єльнікова Г. В. // Директор школи. – 2003. - №40-41].
4. Пикельная В. С. Теория и методика моделирования управленческой деятельности (школоведческий аспект) : дис. ... док. пед. наук : 13.00.01 / Пикельная В. С. ; Криворожский пед. институт. – К., 1993. – 374 с.
5. Довбиш І. Модель державно-громадського управління ЗНЗ / Довбиш І. // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 69-75.
6. Даниленко Л. І. Інноваційний освітній менеджмент : навч. посіб. / Даниленко Л. І. –К. : Главник, 2006. – 144 с.
7. Рожнова Т. Є. Особливості моделювання управління професійно-технічним навчальним закладом в умовах інноваційних процесів [Електронний ресурс] / Тетяна Євгенівна Рожнова // Теорія та методика управління освітою : електронне наукове фахове видання ДВНЗ: «Університет менеджменту освіти». – 2010. – Вип. 3 (2010). – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ttmuo /2010_3/index.htm. – Назва з екрана.
8. Мельник В. Підвищення кваліфікації керівника загальноосвітнього навчального закладу як інноватора освітнього процесу / Мельник В. // Директор школи. –2002. – №9, березень. – С.5-6.
9. Ніколаєнко С. М. Теоретико-методологічні основи управління інноваційним розвитком системи освіти України : монографія / Ніколаєнко С. М. – К. : Київ. Нац. тор.-екон. ун-т, 2008. – 419 с.
10. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. О. Пехоти. – К. : А.С.К., 2001. – 256 с.

В. Драгунова

Модель управления отделом образования на основе инновационного менеджмента

В статье рассмотрена модель управления отделом образования на основе инновационного менеджмента; отражено видение составляющих модели

управления учреждением образования на основе применения современных принципов и инновациям для перспективного развития отдела образования региона и обеспечение образовательного учреждения высококвалифицированными кадрами.

V. Drahunova

The model of management by the Department of education on the basis of innovation management

In the article the model of management by the Department of education based on innovative management reflected the vision of the components of the model of management of the educational institution on the basis of application of modern principles and innovations for the future development of the Department of education of the region and providing educational institutions with highly qualified personnel